

onderzoekte info in mijn leed!!

GERARDUS VERDONCK

zn. van Hendrick Godefridus Verdonck X .....

waarschijnlijk geboren te Mierlo (volgens Bisschop Ophovius)

Zou gestudeerd hebben te Leuven (volgens J.A.Coppens in de Nieuwe beschrijving van het Bisdom 's Hertogenbosch. 1ste afdeling v.h.3de de Welk jaar zou hij ingeschreven geweest zijn?

De inschrijvingslijsten van 1569 tot 1616 zijn verloren

Deel VI 1616 tot 1651 bewaard (enkel nagezien voor Verschuren zou Verdonck hier tussen ingeschreven zijn ?

Alhoewel in het boekje van Bots, "Noordbrabantse studenten tussen 1550-1750 vermeldt enkel Verdonck Gerardus uit Dommelen en promoveerd in 1561 en een andere Verdonck Gerardus uit Heeswijk was ingeschreven in 1568 en was pastoor te Boxtel van 1623 tot 1629 (overled.)

Hendrik en Gerardus Verschuren zijn ingeschreven in deel VI van 1651-1

- 1622-1636 - dit is tot zijn benoeming als Pastoor in Someren, zou hij kapelaan te Mierlo.
- 12.12.1631 - werd hij door een patroelje van het Statenleger uit Heusden gevangen en weggevoerd en later voor 25 gulden vrijgekocht in Geldrop zodat hij weer te Mierlo zijn ^{kerk} kon uitoefenen.
- 19.05.1636 - tekende hij als Deservitor te Someren
- 30.06.1636 - aanstelling als Pastoor te Someren tot 1667
- 10.07.1636 - door Bisschop Ophovius aangesteld als Deken van Helmond met uitgestrekte jurisdictie.
- 16.07.1636 - inleiding als Pastoor te Someren.
- 10.1635 - overleed Pastoor van den Eynde S.T.B op 46 jarige ouderdom.
- 1636 - Joannis du Chesne stelde de abdijsheer Norbertus Adriani aan als Pastoor van Someren.
- De gemeente zag niet graag een Postelheer als Pastoor. Bisschop Ophovius vroeg de Prelaat van Postel om in de gevaarvolle tijden alle moeilijkheden te voorkomen. Adriani bleef dan ook slechts één jaar in de bediening als Pastoor te Someren.
- 1636 - trok de abt van Postel de benoeming in en werd Adriani Prior van de abdijs van Postel.
- 4.11.1637 - Overlijden van Michaël Ophovius, VI Bisschop van 's Hertogenbosch dewelke Gerard Verdonck aanstelde als Deken van Helmond.
- 6.06.1644 - staat de naam van de ijverige Verdonck in het doopregister te Nuenen
- 22.12.1645 - staat hij vermeld in het trouwregister van Nuenen.
- 1646 - G.Verdonck is lange tijd in Someren in bediening geweest en heeft van 1646 het "Retorsie" of weerwraakplacaat der Staten in Someren begon te worden ingevoerd.
- Verdonck moest vluchten en verbleef in de nabijheid van Someren in het nonnenconvent van Hoydonck
- 1648 - eindigde de 80 jarige oorlog met "vrede van Munster". De katholieken der Meyerij werden echter teleurgesteld, alle kerken werden de katholieken ontnomen alsmede goederen en bezittingen. Betrekkelijk dichtbij lag de Heerlijkheid van Weert waar de Staten niet te zeggen hadden en het is daar dat samen met Asten bij Kievitsven een bedehuis met pastorij werd opgericht.
- De weg naar die kerk is in de Heide te Someren nog bekend als "Kerkendijk"
- 1648 - Pastoor Verdonck mocht zich niet in het openbaar in Someren vertonen daar het alle priesters het verblijf in de Meyerij ontzegd was. Verkleed en vermomd kon hij echter de zieken bijstaan
- 1650 - Pastoor Verdonck hield zich schuil op de "Edelenburg" te Someren. Hij was zeer bevriend met Jonker Jan Back gezegd Wijtfliet (omdat hij dat kasteeltje geerfd had van zijn neef Adriaan Wijtfliet)
- 1652 - Verdonck werd Executeur gemaakt van het testament van Jonker Jan Back die zeer rijk was met vele goederen te Someren en vooral in Esch bij Boxtel waar het testament gemaakt was.
- Dit testament zegt ons dat Pastoor Verdonck in Someren woonde. Hij mocht zolang op de Edelenburg blijven wonen en genoot er ook de kost zaolang hij in bediening was als pastoor te Someren.

Verolg Gerardus Verdonck

- 9.06.1652 - Hij genoot eveneens nogeen jaarlijks inkomen van 150 gulden.
- Jonker Jan Back wilde in het priesterkoor van de minderbroederskerk van Weert begraven worden met ~~aan~~ de muur zijn wapen met 16 kwartieren.
Pastoor Verdonck heeft nog 15 jaar na de dood van J.Back op Edelenburg gewoond en daar de kost genoten.
Gezien hij in 1667 afstand doet als Pastoor (hij bleef deken van Helmond) en hij in Someren bleef wonen kocht hij een huis dus J.Back overleed (1667-15) in 1652.
- 1667 - Legde Verdonck de pastoreele zorg neer doch behield zijn waardigheid als Deken. *[Handwritten: 1667-15]*
Verdonck installeerde nog twee van zijn opvolgers.
- 31.07.1667 Pastoor Hendrick Verschuren, geboren te Someren, Hij overleed 6 jaar later d.i. in 1673.
- 1673 Antonius Jacobs Deservitor.
27.04.1677 Pastoor Verdonck stelde zijn testament op 3 jaar voor zijn dood (1680-3)
Uit dit testament zijn zijn nadere gegevens over zijn familie en enkele bijzonderheden uit de tijd op te maken:
1° al zijn boeken aan Eerw. Heer Henrick Verschuren, zoon van zuster, Handske, en die nog een broer had die voor priester studeerde ^{petekind} van Gerardus Verdonck.
2° aan Elisabeth wed. Mathijs Peters en Henrick Gevens, geeft hi het huysken.
3° Huysken gekocht van Peterken (alias Ruyterken) genaamd Grimbergen
4° Gerard Pauwels Verschuren 50 gulden om zijn studie verder te zetten (als priester) *[Handwritten: petekind v. Verdonck]*
5° Hilleke Peters (dochter van Elisabeth en Mathijs Peters) die bij hem woont.
6° Jongste dochter van Henrickus Geven geeft hij allerlei huis
7° Handske (vrouw van Pauwels Verschuren) zijn enige (nog in leven) zuster als universele ergename.
8° Indien zij eerst zou overlijden, hun kinderen en de kinderen van Goort Hendrick Verdonck (zijn broer)
9° Kinderen van Jenneken Gerard Willems (zijn overleden zuster) *[Handwritten: dus + voor?]*
Dit volgens verschillende bronnen (zie achteraan) wel allen de een van de andere overgenomen.
Deken Gerard Verdonck heeft noenige verbetering van de tijd meegemaakt.
- 4.04.1695 Overleden 1680
1695 Overleed pastoor Antonius Jacobs, opvolger van Hendrick Verschuren
Prelaat van Postel stelde nu weer een Postelheer aan nl. Macarius van Heessel als pastoor van Someren., deze overleed op 18.08.1701

*kan niet
zijn overleden*

Akten, certificaties, testamenten enz. die handelen over het al of niet pastoor worden of zijn te Someren, testamenten waaruit sommige data mekaar tegenspreken en andere.

- 27.03.1677 Someren, testament van Heer Gerardt Verdonck, ~~gewesen~~ pastoor van Someren (blz.30 tot 39 in het bundel akten behandeld door Jos Verschuren)
- 17.06.1693 Someren certificatie van E.H. Geeraert Verdonck betreffende het bezit en de bediening van de pastorij van Someren (blz. 94 tot 101)
- 01.11.1695 Someren, Akten van schepenen betreffende het benoemen van een monnik van Postel als pastoor van Someren (blz 102 tot 107)
- 20.11.1696 Someren, geschil betreffende het benoemen van de Witte Heren van Postel als pastoor te Someren, betichting van Gerardus Verschuren van omkoperen
- 06.12.1696 Someren, weerlegging van Postelse Monnikken als zouden ze enige penningen hebben ontvangen van de Heer G. Verschuyren wereldlijk priester.
- 28.01.1697 Someren, opnieuw verklaring met weerlegging van Gerardus Verschuren, deservitor te Someren als zou hij geld hebben beloofd om de "WitteHeren" (monniken van Postel) te vangen. (blz.120-121)
- 27.12.1698 Someren, machtiging tot onderhandelen voor de internuntius te Brussel betreffende het geschil tot handhaven om een wereldlijk priester te benoemen als pastoor te Someren (blz.136-137)
- 08.04.1699 Someren, verklaring dat het bericht van de Abt van Postel om een religieus priester te benoemen als pastoor te Someren vals en onwaarachtig is (blz.138-139)
De burgemeester, schepenen en regeerders verzoeken evenwel een wereldlijk priester te benoemen, deze die ze nu hebben te mogen behouden omdat hij van Someren is, evenals zijn Oom (Gerardt Verdonck) en zijn broer (Hendrick Verschuren)
- 20.11.1699 Someren, betreffende geschil tussen de wereldlijke Heren en de kanunniken der abdij van Postel over het recht op de pastorij van Someren (blz.140-141)
- 17.06.1693 ⁸¹
1612 Verschenen voor schepene van Someren Geeraert Verdonck, priester en landsdeken van het distrikt Helmond, zijn ouderdom 81 jaar?
1667 afstand als pastoor te Someren voor zijn neef Hendrick Verschuren en verder staat te lezen onlangs in januari gestorven.
Kommentaar hierop; alle bronnen beweren dat hij (Gerardt Verdonck) overleed in 1680 hoe kan hij dan nog in deze akte van 1693 vermeld worden.
Hendrick Verschuren zou dan in 1693 overleden zijn in plaats van in 1673. Hier komt nog bij dat Gerardt Verdonck zijn testament opstelde en hierin vermeld dat hij zijn boeken overmaakt aan Hendrick Verschuren. Hoe kan dit als hij al overleden zou zijn in 1670?
- 01.11.1695 Akte van Schepenen van Someren waarin Hendrick Janssen de Leeuw ter instantie van E.H. van der Cruys en anderen verklaart dat hij na de dood van Hendrick Verschuren (1673?) pastoor te Someren als bode vele brieven heeft bezorgd aan de Abdij van Postel die één van hun monniken als pastoor van Someren wilden benoemen, waartegen de wereldlijke priesters opponeerden.

*Verm. is in ee
2e Gerardt ✓*

Bronnen

- Coppens, J.A. Nieuwe beschrijving van het Bisdom 's Hertogenbosch 1840
Dit is grotendeels een herhaling van beschrijvingen en data van Antonius Van Gils.
- Schutjes L.H.C. Geschiedenis van het Bisdom 's Hertogenbosch 1870
Opnieuw overname van reeds vroeger gegeven data.
- Cuenen J. De eerste pastoors van Someren onder het Bisdom 's Hertogenbosch 1940
- Over de zeer oude Brabantse adellijke familie Back
in; Taxandria jaarg. V
De navorscher jaarg. III
De Nederlandse Leeuw 1937
- Schillings A Matricule de l'Université de Louvain
volume VI 1651-1683 (éd;1963)
- Welvaarts Th. Zomeren naar de archieven van Postel's abdij
Helmond-Turnhout 1892
- Bots Noord-Brabantse studenten.

Nota: De aangehaalde blz... verwijzen naar de verzamelij~~k~~^g van akten allerlei gevonden op Rijksarchief, streekarchieven en gemeente archieven waarvan copie der originele akten met transcriptie werden gebundeld, door Jos Verschuren te Antwerpen.